

BEDÖMNINGSNÄMNDEN FÖR KOST- HÄLSAINFORMATION (BKH)

BKH:s ordförande: Lagman Gunilla Hedesten Nordin, Malmö
BKH:s sekreterare: Jur kand Torsten Brink, Brilex AB, Lidingö

Pressmeddelande 2004-03-24

Marknadsföring av ProViva stred mot god affärssed

Enligt Bedömningsnämnden för Kost-Hälsainformation (BKH) har Skånemejerier i sin marknadsföring av produktserierna ProViva och ProViva Active använt sig av en stor mängd otillåtna produktspecifika fysiologiska påståenden. Företaget har därmed handlat i strid med god affärssed.

Samtliga varor i de två produktserierna ProViva och ProViva Active innehåller bakterien *Lactobacillus plantarum 299v*. Skånemejerier, som marknadsför produkterna, har i annonser och broschyrer samt på sin webbsida framfört en rad olika påståenden om livsmedlens egenskaper och effekter, exempelvis

*"Vad forskarna vid Lunds Universitet upptäckte var en speciell skyddsbakterie med namnet *Lactobacillus plantarum 299v*. Den finns redan naturligt i en frisk mage och har förmågan att motverka och reducera andra, störande bakterier i tarmen."*

"Många av dagens magar behöver ett extra tillskott av denna skyddsbakterie för att motverka magproblem."

"ProViva är en fettsnål yoghurt med hälsofrämjande egenskaper... Vetenskapliga studier visar att denna både skyddar och har förmåga att motverka och reducera andra störande bakterier i tarmen."

"Hälsoeffekten är redovisad i 9 doktorsavhandlingar och 50 vetenskapliga studier genomförda i Europa och USA, vilket i dagsläget gör produkten till den kanske tydligaste representanten för kategorin Functional Foods."

Dessa och en rad andra påståenden och formuleringar i Skånemejeriers marknadsföring av produkterna anmäldes till BKH av Konsumentföreningen Stockholm. Föreningen ansåg att formuleringarna utgjorde otillåtna produktspecifika fysiologiska påståenden eller att de av andra skäl stred mot det egenåtgärdssystem avseende användning av hälsopåståenden som finns inom Livsmedelsbranschen.

BKH delar anmälarens uppfattning i fråga om flertalet påståenden och formuleringar.

Postadress
Dalenum 29
181 70 Lidingö

Besöksadress
Hus 102 B
Dalenum, Agavägen

Telefon
08 - 636 22 30

Telefax
08 - 636 22 39

Nämnden konstaterar att det vetenskapliga materialet bakom ProViva-produkterna vid tiden för anmälan inte hade granskats på det speciella sätt som enligt egenåtgärdsprogrammet krävs för att produktspecifika fysiologiska påståenden skall få göras. Sådan granskning har senare (hösten 2003) gjorts för ett påstående om att ProViva fruktdryck ”minskar gasbildningen i magen” men hade alltså inte skett beträffande den i anmälan aktuella marknadsföringen.

Nämnden har i sitt uttalande också betonat att i fråga om påståenden avseende egenskaper och effekter av ett livsmedel gäller så kallad omvänd bevisbörda. Det innebär att det åligger marknadsföraren att på begäran styrka vederhäftigheten av ett påstående. Om så inte sker anses påståendet med automatik vara ovederhäftigt. Skånemejerier hade i sitt svaromål endast hänvisat till en förteckning över studier som sades styrka vissa av de nämnda påståendena men inte klargjort vilken studie som gav stöd åt vilket påstående. Studierna hade inte heller tillställts nämnden.

Flera av påståendena och formuleringarna i marknadsföringen av ProViva ansågs obestyrkta och ovederhäftiga och stred därmed mot god affärssed.

Uttalandet finns i sin helhet på www.hp-info.nu.

BKH – Bedömningsnämnden för Kost-/Hälsainformation

Bedömningsnämnden för Kost-/Hälsainformation, BKH, skapades i november 2001 och har till uppgift att uttala sig om eventuella överträdelser av de riktlinjer som livsmedelsbranschen själva har satt upp rörande användningen av hälsopåståenden för livsmedel. Nämndens huvudmän representerar så gott som hela livsmedelsbranschen och har förbundit sig att följa regelsystemet trots att det formellt ej är bindande. Syftet är inte att ersätta Konsumentverkets eller Livsmedelsverkets tillsyn, utan snarast att komplettera denna och nämndens uttalanden kan påverka och underlätta myndigheternas arbete. Nämnden består av representanter för huvudmännen, konsumentföreträdare, jurister samt vetenskaplig nutritionell expertis. Beslut i ärenden tas självständigt från huvudmännen. BKHs huvudmän är Livsmedelsföretagen (Li), Svensk Handel, Lantbrukarnas Riksförbund, Kooperativa Förbundet och Svensk Dagligvaruhandel.